ବାକାନେ ରୋଗ

www.rkbodisha.in

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

ବାକାନେ ହେଉଛି ଏକ ବିହନବାହିତ କବକ ଜନିତ ରୋଗ । ଏହା *Fusarium miniliformae* କବକ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିଥାଏ ।

ଏହି କବକ ଚେର ମଧ ଦେଇ ଗଛରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥାଏ । ପରେ ଏହା ଗଛର ସମସ୍ତ ଅଂଶକୁ ଯାଇଥାଏ ।

ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଡେଙ୍ଗା ହେବା ସହିତ ଏହାର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମଳିନ ଓ ସରୁ ହୋଇଥାଏ । ଗଛରେ ପିଲସଂଖ୍ୟା କମିଯାଏ ଓ କେଣ୍ଡାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଧା ପୂରଣ ହୋଇଥିବା ଧାନ ବା ଅଗାଡ଼ି ହୋଇଥାଏ ।

ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଗଛଠାରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ବିହନ (ମଞ୍ଜି ଉପରେ କବକ ଥାଇ) ବ୍ୟବହାର କଲେ ଏହି ରୋଗ ଆକ୍ରମଣର ଆଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ମାଟିରେ କବକ ରହିଥିଲେ ମଧ ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ । ପବନ ବା ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଏହି ରୋଗର ଜୀବାଣୁ ଗୋଟିଏ ଗଛରୁ ଅନ୍ୟ ଗଛକୁ ପରିବାହିତ ହୋଇଥାଏ ।

କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ ବାକାନେ ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇଥାଏ । ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛରୁ ଶସ୍ୟ ଅମଳ ଦ୍ୱାରା ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ସୁସ୍ଥ ଶସ୍ୟକୁ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ । ବିହନକୁ କବକ ମିଶିଥିବା ପାଣିରେ ଭିଜାଇଲେ ମଧ ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ ହେବା ଆଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

- ତଳି ପଟାଳିରେ ଅସୁସ୍ଥ ଜଣାପଡୁଥିବା ଚାରାଗଛକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ । ଆକ୍ରାନ୍ତ ତଳିର ଚେରରେ କ୍ଷତ ଚିହ୍ନଥାଏ ଓ ରୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ବା ରୋଇବା ପରେ ଏହା ମରିଯାଇଥାଏ ।
- ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗଛକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ । ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଗଛଠାରୁ କେତେ ଇ□ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର କାଣ୍ଡ ସରୁ ଓ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ହଳଦିଆ ସବୁଜ ବା ପାଣ୍ଡୁର ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ହୋଇଥାଏ ।
- ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ମୂଳ ବା ତଳ ଭାଗରେ ଧଳା ତୁଳା ପରି ପଦାର୍ଥ ଜମା ହେବା ପରି ଦେଖାଯାଏ ।
- ମାଟି ଉପରେ ଥିବା କାଣ୍ଡରୁ ଚେର ବାହାରିବାକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।

ବାକାନେ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ଧାନ ଫସଲ

ତେବେ, ସମସ୍ତ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛରେ ବାକାନେ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣମାନ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇ ନଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇଥାଏ ବା ସାଧାରଣ ଗଛ ପରି ଦେଖାଯାଏ ।

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

- ପରିଷ୍କାର ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ (ଯଥା ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ଥିବା ବିହନ) ।
- ବିହନ ଭିଜାଇବା ବେଳେ ଲୁଣପାଣି ବ୍ୟବହାର କରି ହାଲୁକା ମଞ୍ଜିକୁ ଅଲଗା କରନ୍ତୁ ।
- ବିହନ ବିଶୋଧନ ପାଇଁ କବକନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲେ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୧.୫ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ୫୦% ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡ ବା ୧.୫ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ୧୨% + ମାଙ୍କୋଜେବ ୬୩% ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡକୁ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)